



- שבוע 2 5
- 5 מיר מוקצה המונח שנשבת על הגביע של הקידוש איך יוכל להוציא את הגביע משם בשבת
- 5 מיר ריק שהוא מוקצה בשבת האם יועיל להכניס לשם אוכל
- 6 האם מיר ריק הוא מוקצה בשבת
- 6 מטאמא שהתפרק בשבת האם מותר לטלטלו בשבת
- 6 גרעיני משמש (גוגואים) מפירות שנפתחו בשבת האם הם מוקצה
- האם מותר לקרוא בפירוש על החומש שמפרש לפעמים במפרשים אחרים ולא רק בפירוש רש"י
- 7
- 8 האם מותר לשים סוכר על פירות או ירקות בשבת
- 8 האם מותר לשים מלח על מלח ירקות סמוך למעודה בשבת
- 8 האם אפשר להשתמש בתרגום אונקלוס מונה
- 9 בעת מתקפת מרור על עם ישראל האם מותר לומר תהלים ותחנונות בציבור בשבת
- 9 במצב מלחמת פיקוח נפש כמו בזמנינו האם נשים יכולות להצטרף ללחימה
- בגדים שהתקבלו או נקנו ואין ידוע כמה הם כלל אם מצמר או ממיז אחר, האם צריכים בדיקת שעטנז
- 9
- האם מותר לאכול מאכל פרווה שהתבשל במיר בשרי נקי יחד עם מאכל פרווה שהתבשל במיר חלבי נקי
- 10
- 11 מה השיעור והגדר של החיוב לשמח חתן שלא יעבור בחמישה קולות
- 11 מעודת שבת שעשאה לאחר חצות האם יצא
- מי שנפל ידו וכפעות הנפילה הניעה רק לחלק מהיד האם צריך לנגב את היד לפני שנופל מחדש כדין

שביחא שאלות המצויות בהלכה

- 11
 12 האם מותר לאכול חלב יחד עם מאכל פרווה שהתבשל במיר בשרי נקי
 12 לענין הנדונים לעיל על חוקת בשרי או חלבי בנן יומו וכאינו בן יומו מה הדין בדבר חריף
 13 מאכל פרווה שהתבשל בבלי בשרי שאינו בן יומו האם מותר לאוכלו עם חלב
 האם מותר לאכול מאכל שהתבשל במיר חלבי אחרי שאכלתי מאכל שהתבשל במיר בשרי נקי מבשר
 13
 13 האם מותר לשנות חלב אחרי שאכלתי מאכל פרווה שהתבשל במיר בשרי נקי מבשר
 14 האם אשה בשרה לקבוע מזוזה
 14 האם קטן בשר לקבוע מזוזה
 15 האם ערי גלויים היו מוקפות חומה
 15 האם מותר להשיב שלום בין הפרקים בק"ש כשהשני לא יודע שהוא בק"ש
 16 האם מותר להשיב שלום לשאינו שותו"ם בזמן ק"ש בין הפרקים
 16 כלים חדשים שנוהגים להגעיל, האם צריך להגעילם גם מבחוץ או רק מבפנים
 17 כלים חדשים שנוהגים להגעיל, האם אפשר בינתיים להשתמש בהם בצונן
 17 האם צריך לפרק או להרפות הברגות בבלי חדש לפני שמגעילים אותו
 17 האם מותר לאשה להתייחד עם ילד זר בבית
 18 כלי שיש הברגות במבנה הבלי, האם צריך להפיר אותם לפני שביטל הבלי
 18 מה מברכים על מרק ירקות פחון
 בקידושא רבה שבבית הכנסת ערכו שולחנות כיבוד ושתייה בכמה חדרים, האם צריך כוס קידוש בכל חדר
 20
 20 האם יש הידור בחושי ציציית ארוכים
 22 אשה שהקימה ארגון לייבוא חולים נברים מעזה לטיפול וסיוע אם עשתה כראוי
 22 זרק דם העולה כדי לאכול מבשרה למחר האם פיגול
 מי שמסר עצמו ליהרג בפיגוע, כדי שלא יידעו המחבלים מקיומם של שאר משפחתו, וכך ניצלו, מה דינו
 22
 23 כשמעם את הקידוש ראה שהוא חמוץ, מה יעשה
 23 אדם שסמופק אם אמרו לו שלום האם מחוייב להשיב שלום
 האם נכון שיש עדיפות לא ללכת לרופאים ולא לקחת את הילדים אף בשצריך, משום אמונה וכיפתחון
 24
 24 האם מותר להדליק תזמורת ביום שישי על שעון שבת שידלק בשבת
 24 איך ללמוד ולהבין את שער הייחוד בספר חובות הלבבות
 האם ניתן לברך את ברכת כהנים עם נעלי גומי ובר לאדם מונבל שקשה לו להוריד את נעליו ועם מנבלת
 25 יציבות בכפות הרגליים?
 26 האם מותר לפורר ירקות בשבת כשהוא סמוך למעודה
 מה הנוסח שצריך לומר תשעים פעמים כדי שלא יצטרך לחזור על ספק אמירת 'ותן טל ומטר'

שביחא שאלות המצויות בהלכה

- 26 האם עבד עברי מותר בשפחה כנענית כשרבו לא ספר לו
- 27 האם יש ענין לטבול במקוה טהרה בהושענא רבא
- 27 בשמחות ואירועים האם לדבר ולהשתתף או ללמוד בזמן זה
- 27 מי שקידש האם יכול לקדש שוב לבני הבית
- מי שמתפללים מאחוריו ואינו יכול לפסוע במיזם תפילתו, האם מתברך בברכת כהנים שהוא עומד מאחורי
- 28 הכהנים

לקבלת גליון שביחא מידי שבוע שלח
questions@shchiche.com

כמו"כ ניתן להשיג עותק מודפס אצל המחבר בכולל וברח' חפץ חיים 3 ב' בני ברק.

ניתן להוריד גליונות קודמים בעמדות "קול הלשון" תחת השם "עקיבא משה סילבר"

תלמידי בתי המדרשות מתכבדים לקחת גליון חנם לבית מדרשם ותע"ב

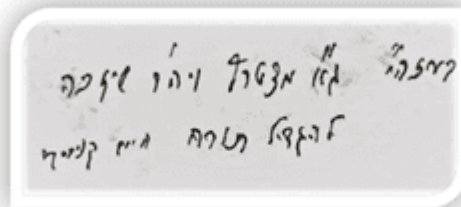
תגובות בטלפון 03-6703111 או בפקס 03-6882239

חלוקת גליונות שביחא בכפוף לתקנון (בכו שביחא שלוחה 6)

השתתפות בהוצאות בשלוחה 5

ההסכמות ומכתבי ברכה על החיבורים הקודמים נתנו מסרנו ורבנו זצוקללה"ה
ויברלחמ"א:

הגר"ח קניבסקי (מצו"ב), הגר"ם שטרנבוך, הגר"ש דבלצקי, הגר"א גרבוז, הגר"ד
דיסקין, הגר"ב שרייבר, הגר"ם קארפ, הגר"א וייס, הגר"ע פריד, הגר"י פישר, הגר"ם
קסלר, הגר"ח"י מישקובסקי, הגר"ש הכהן גראס, הגר"י רצאבי, הגר"ש זעפרני.



הדברים נכתבו בדרך לימוד ומטרתם לעזור את כותב הדברים לעיון בנושאים הנידונים, ואינם מתיימרים
לשמש כתחליף לפסק הלכה או לפוסקי הלכה, ואין לפסוק הלכה למעשה מתוך הדברים בלא שאלת חכם.

כל מי שיש בידו השגה, בין בתיקון טעות של ממש או בשיקול הדעת, או כל הערת שיפור על ניסוח או
פרט שיכול היה להיכתב טוב יותר - נשמח מאוד לקבל הדברים, על מנת לתקן הדברים במהדורה הבאה,

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

ותבוא עליו ברכה, ויהיה בזה זיכוי הרבים.

ואם ח"ו השתרכב לפום ריהטא מה שהיה עדיף לכתוב באופן אחר - הנני להתנצל על כך מראש ולהשתדל לתקן הדברים להבא, ושנאות מי יבין.

סיר מוקצה המונח שנשכח על הגביע של הקידוש איך יוכל להוציא את הגביע משם בשבת

לדעת

המשנ"ב ייקח כלי כמו סכין של אוכל ויסיט בכך את המוקצה, או שיסיט אותו בגופו, ואז יוכל ליטול את הדבר של היתר הנמצא מתחת, ולהחזו"א א"א לטלטל עם כלי ויוכל בגופו רק לשאוב ולגרור החוצה את הכוס של הקידוש בלי לטלטל ישירות את הסיר העליון.

מקורות: משנ"ב שח ס"ק קטו ע"פ ש"ע סי' שיא ס"ח, והיתר השני בסי' שיא שם, וכך דעת רוב הפוסקים כהמשנ"ב לענין טלטול בגופו שהם נו"כ השו"ע ורוב פוסקי זמנינו, והחזו"א חולק על היתר הראשון באו"ח מז יד, ועל ההיתר השני, חולק שם יג, עיין שם ושם בביאור הנידון.

ומה שהקיל החזו"א בקליפות י"א משום גרף של רעי [ראה וזיוס השצת סכ"ד] וי"א שהוא דרך קניח וכעין ניעור [מוט שני פ"ג פ"ס ז].

סיר ריק שהוא מוקצה בשבת האם יועיל להכניס לשם אוכל

הדבר עלול להיות בעייתי.

מקורות:

השאלה נחלקת לשני חלקים, האם אוכל שלא התבשל בכלי יכול להתיר אותו, והאם צריך שהאוכל יהיה בכלי בין השמשות, לגבי השאלה הראשונה ראה בחוט שני (ח"ג מו סק"ב) שמחמיר, ולגבי השאלה השניה עי' בס' וביום השבת עמ' שמח שכ' סברא ומ"מ להחמיר ואח"כ כ' סברא ומ"מ להקל ולדייק מל' המשנ"ב שח סקכ"ו להקל ועי"ש עוד מו"מ בזה.

ולגוף דברי המשנ"ב יתכן לפרש לשונו להחמיר, וכ"ז [היינו דין ככר או תינוק] דוקא אם יניח וכו' שאינו מיוחד לה [ר"ל כל מה שניח מכאן ואילך להסיר את הכלי חשיב כאינו מיוחד לה] אבל אם מונח [דייק לומר ז' ענר] שם דבר המיוחד לה כגון וכו' עכ"ל.

ודייק לומר שכל מה שיניח הוא כדבר שאינו מיוחד לה, דהתנאי הוא שהוא כבר מונח

שביחא שאלות המצויות בהלכה

מקדמת דנא, דבלאו הכי אין קשר בין זה להתבשיל, ולהכי סיים בלשונו "שמונח בקדירה קצת מהתבשיל" היינו מהתבשיל הידוע בה"א הידיעה זה שכבר היה מונח בקדירה והתבשל בו והי' צריך לקדירה.

האם סיר ריק הוא מוקצה בשבת

קדירה היא מוקצה, אלא אם כן יש בה מאכל.

מקורות: שח סק"כ וס"ק כו, וכן בה"ל ד"ה קורדום, וכל פוסקי זמנינו הגריש"א והגרשז"א והשבה"ל והגרנ"ק והגר"י זילבר [ראה ציאו"ס ומוספים שס וספר וציוס השנת עמ' שא].

מטאטא שהתפרק בשבת האם מותר לטלטלו בשבת

המקל והמברשת מוקצה שמא יחזור ויחברנו בשבת.

מקורות: ראה ספר ארחות שבת יט, קעג, וע"ש שדן לענין נתפרק בע"ש, וכן כתב בספר וביום השבת עמ' קמד לגבי המקל והמברשת.

גרעיני משמש (גוגואים) מפירות שנפתחו בשבת האם הם מוקצה

דעת גדולי הפוסקים שיש לדון בהם משום מוקצה.

מקורות:

ראה שבות יצחק מוקצה ה עמ' פא מהגריש"א, חוט שני ח"ג סב, וארחות שבת יט קנד וכן הנהיג אמו"ר בבית.

האם מותר לקרוא בפירוש על החומש שמפרש לפעמים במפרשים אחרים ולא רק בפירוש רש"י

עצם

העובדה שכתבו פירוש שלא בכל מקום מפרש כפירוש רש"י זה אינו חידוש שכבר יש כמה מאות מפרשים על התורה שלא פירשו בכל מקום כפירוש רש"י בין פירושים שלפני רש"י כרס"ג, ובין פירושים שלאחריו, כרשב"ם ואב"ע ורמב"ן וחזקוני וספורנו, ואח"כ מלבי"ם ונצי"ב ורש"ר הירש והכתב והקבלה ועוד מאות כאלה ידועים ושאינם ידועים.

ואדרבה אני זוכר כרגע שנכתב אי פעם פירוש על התורה על ידי אחד מחכמי הדורות שבא להעתיק את תכני פירוש רש"י או לערוך אותו, אלא לאידך גיסא כל אחד כתב מה שהתחדש לו לפי שורש נשמתו וחלקו בתורה, וכ"ש אם מדובר בחיבור שאמור להיות בעיקר ליקוט מן המפרשים.

ועל אף שדוריני קטנים מהדורות הקודמים ה"מ לענין דבר שבשיעורין לומר שהם גדולים בחכמה ואנחנו קטנים בחכמה, אבל דבר שלא היה בשום דור לומר שנתחדש בדוריני המחדש כן עליו להביא ראיה.

ואם יש שיטענו שנראה כמכריע בין המפרשים, אפשר להציע פתרון לכתוב בתחילת הספר כדלהלן: חיבור זה לא נועד להכריע בין המפרשים אלא רק לסייע ללומד להבין הפירושים הפשוטים והקלים להבנה.

וכ"ז לא אמור אלא לקרוא ולעיין בחיבור, אבל לענין מה הפירוש העיקרי ללמוד בו, כל אחד ישאל לרבותיו.

וכמובן שאין כאן הנידון על חיבור מסויים אלא באופן כללי על חיבור שמפרש לפעמים כמפרשים אחרים, אבל השאלה בנוגע לחיבור מסויים, יש לדון על כל חיבור לגופו על הצדדים הנוגעים אליו וכ"א ישאל לרבותיו.

האם מותר לשים סוכר על פירות או ירקות בשבת

אם אין כוונתו להשהות את הסוכר על מנת שיספוג את מי הפירות מותר לרוב הפוסקים.

מקורות: ראה דברי הגרשז"א והגרנ"ק והאול"צ בביאורים ומוספים סי' שכא.

האם מותר לשים מלח על סלט ירקות סמוך לסעודה בשבת

יש בזה כמה חילוקי דינים וירקות שמשמשים לעיבוד הדבר הוא בעייתי בסלט ירקות, וההיתר הוא אם שופכים תיכף אחר המלח שמן או שופך חומץ מעט שמחליש כח המלח.

האם אפשר להשתמש בתרגום אונקלוס מונה

כיום ישנה כבר יותר מודעות שהרבה ממדפיסי התרגום המצויים לא היתה להם מסורת בנוסח ולא בניקוד, ויש חילופים משמעותיים בין נוסח מצוי אחד למשנהו ובד"כ מחמת חוסר שליטת מדפיסים שונים בשפה ובתוכן הארמית ומכלי שהורק לכלי, ולכן יש (ביניהם עוז והדר והרב פוזן) שהדפיסו תרגום מדויק ע"פ שילוב נוסח תימן שלמדו וקראו בו בציבור ונוסחתם יש לה מסורת ובית אב.

וכן הסכימו לעריכתו של הרב פוזן גדולי ישראל רבים כהגר"ק והגר"מ שטרנבוך ועוד.

והעירו על זה הלומדים שכבר היה ראוי להשתמש בנוסח תימן עצמו.

והואיל דאתאן לזה, יש לציין במאמר המוסגר שיש תרגום שנדפס שנפלה תקלה ממוחשבת בספר בראשית על ההבדל בין ש' ימנית לשמאלית, וראוי לשים לזה לב.

בעת מתקפת טרור על עם ישראל האם מותר לומר תהלים ותחינות בציבור בשבת

מ
ר.

מקורות: ראה שו"ע הל' שבת רפח, ט, והל' תענית תקעו, יג.

במצב מלחמת פיקוח נפש כמו בזמנינו האם נשים יכולות להצטרף ללחימה

לא.

מקורות:

אשה אין דרכה לעשות מלחמה, קידושין ב, ב, ראה חינוך תרג, ומ"מ במלחמת מצוה יוצאה, סוטה מד ע"ב, וכ' המפרשים דהיינו להספיק מים ומזון, ראה רדב"ז פ"ז ממלכים ה"ד, ועי' בשאר אחרונים בס' המפתח שם, ומ"מ בנידונינו שהוא בצבא של היום הידוע שהשתתפות הנשים שם הוא יהרג ואל יעבור כמו שפסק החזו"א להלכה והסכימו איתו שאר פוסקים, ואין ברור כלל שגברים יצאו מכלל זה, ואשה שהולכת לצבא צריכה לדעת שמניחה כל עתידה הרוחני על כף המאזניים.

בגדים שהתקבלו או נקנו ואין ידוע ממה הם כלל אם מצמר או ממין אחר, האם צריכים בדיקת שעטנז

לכאור
ה

המשמעות שחייבים בבדיקה (ראה דרך אמונה כלאים י ס"ק קכח).

האם מותר לאכול מאכל פרווה שהתבשל בסיר בשרי נקי יחד עם מאכל פרווה שהתבשל בסיר חלבי נקי

לא נזכר בפוסקים לאסור.

מקורות:

להמחבר יו"ד צה, ב, ודאי מותר, אולם גם הרמ"א לא אסר לכתחילה אלא על מאכל שנתבשל בסיר בשרי לאכלו עם חלב ממש, ויותר מזה משמע שלא אסר, וכן מה שדן אחר כך לענין מים רותחים שהוערו לכלי החלבי מהכלי הבשרי, וא שיש מחמירים גם בעירוי עי"ש בנו"כ, היינו שהסיר הבשרי עצמו הוא נ"ט ראשון וכאן ב' הצדדים הם נ"ט בר נ"ט, ושם דוקא שהוא רותח שיש קצת דררא דאורייתא, אבל כאן בצונן לא החמירו כ"כ דאפי' בנ"ט בר נ"ט עם חלב גמור בדיעבד להרמ"א מותר כיון דסמכי' בזה על המתירים כמ"ש הט"ז והגר"א (ויש חולקים על הרמ"א בזה), וא"כ אמר דודי הגר"ג מלצר שגם בזה הבו דלא לזיזי על חידוש נ"ט בר נ"ט דהרמ"א.

ומה שהזכיר הרמ"א בס"ג ענין העירוי שבדיעבד אינו אוסר (וכבר נתקשו הנו"כ על הסתירה מס"ב דמשמע דשרי לכתחילה), ג"כ יש לומר כנ"ל דשם יש תרתי לריעותא דצונן ושאחד מהם נ"ט ראשון, ואמנם יש מקום לדחוק בדברי הרמ"א על רותחין דלא אתא לאשמעי' אלא צד ההיתר בדיעבד אבל לענין האיסור לכתחילה אסור גם בנ"ט בר נ"ט עם נ"ט בר נ"ט, אבל על הראיה הראשונה ממה שלא הזכיר האיסור אלא עם חלב א"א להשיב כנ"ל, וראיה זו היא מדודי הגרי"נ מלצר, אם לא דנימא דמהא ליכא למשמע מינה עי' בל' הרמ"א שם שכ' ודוקא לאכול וכו' אבל ליתנן בכלי וכו', והמקרה האמצעי לערבן זב"ז בצונן לא נחית לדון, ומאידך גיסא שם בכלי יש רבותא שהכלי הוא נ"ט ראשון ורותח, וא"כ י"ל דכוונתו שכ"ש במאכל שנתבשל בכלי של המין השני ובפרט להמבואר בנו"כ שכוונת הרמ"א לתנו בכלי אפי' ברותח וכ"ש בנ"ט בר נ"ט צונן, ומ"מ מסתימת הפוסקים ומה שהאריכו בדבר החמור יותר וגם ממה שצירפו כמה קולות בדיני נ"ט בר נ"ט משמע העיקר להקל בניד"ד.

מה השיעור והגדר של החיוב לשמח חתן שלא יעבור בתמישה קולות

אף

שאין שיעור למעלה בהכנסת כלה אבל גם אין שיעור למטה, וכמו שמצינו גם לענין הלוואת המת שג"כ אין לו שיעור (וכל אלו בכלל גמ"ח שבגופו עי' במפרשים רפ"ק דפאה), ובליוי ד"א יוצא חובתו, אף שיש הרבה מלווים כל אחד הוא חלק מהרבים המלווים העושים את המצוה, וגם כאן השתתפות בריקודים כ"א יש לו חלק, ולפעמים יתכן שטירחת הגעה ונוכחות בלבד הוא שמחת החתן כגון באדם חשוב שיש לחתן שמחה מנוכחותו, ועי' בקידושין ז ע"א, והכל לפי הענין.

סעודת שבת שעשאה לאחר חצות האם יצא

מחלוקת, והדעה הרווחת שיצא.

מקורות:

בב"ח כ' שלא יצא, אולם מהפמ"ח ריש רפח שאם טעם קודם מוסף יצא מידי איסור תענית מוכח דאין איסור נפרד מצד איחור הסעודה והמ"ב העתיק דברי הפמ"ג להלכה וגם כלל דברי כמה נו"כ שם שהאיסור מצד איסור תענית בלבד ולא הזכירו כלל ענין שעה שישית, ובפשיטות כולם סוברים כמו שכתבתי בדעת הפמ"ג, ועכ"פ בדיעבד ודאי יש לסמוך על זה.

מי שנטל ידו ונטעות הנטילה הגיעה רק לחלק מהיד האם צריך לנגב את היד לפני שנוטל מחדש כדין

להמשנ"ב לא צריך ולהחזו"א צריך.

ונחלקו בין לגבי אם היתה כוונתו לנטילה ובין אם לא.

מקורות:

משנה ברורה קסב ס"ק כז לענין נתכון, ולענין מי הנקיון בביאור הלכה סעיף ב ד"ה הנוטל, וחזו"א או"ח כד כ, וראה עוד פוסקים בביאורים ומוספים על המ"ב שם.

האם מותר לאכול חלב יחד עם מאכל פרווה שהתבשל בסיר בשרי נקי

לבני

אשכנז אסור, ולבני ספרד מותר, ומ"מ גם להם אסור לכתחילה לבשל המאכל הפרווה בכלי הבשרי כדי לאוכלו לאחר מכן עם חלב.

מקורות: שו"ע ורמ"א סי' צה ס"ב וש"ך שם סק"ג, ובדיעבד לבני אשכנז אם התערב חלב עם מאכל פרווה כזה, יעשה שאלת חכם, מכיון שיש בזה דעות ואופנים כגון בנצלה וחלב שחטה ובשר עוף ולענין הרוטב עי"ש בש"ך סק"ד וברע"א ופמ"ג על הש"ך שם ופת"ש סק"ב.

שוב הראוני שהב"י גופא בבדק הבית חולק על הש"ך במה שכתב בדעתו וסובר שמותר אף לכתחילה לבשל מאכל פרווה בסיר בשרית על מנת לאכול בחלב, ואמנם הש"ך הביא ראיות לדבריו ושכן מבואר בראשונים (הבה"ב גופיה חולק על הרי"ו) אבל בן ספרד הנוהג כה"י לגמרי אפי' לכתחילה אין מזניחין אותו, בפרט שהש"ך מודה לענין דיעבד (ומ"מ הש"ך עצמו ראה הבה"ב כמו שהביא הפמ"ג מש"ך בארוך, ויל"ע אם ראה קודם לכן או לא), ואף שכ' האחרונים שגם בני ספרד אין פוסקים בכל מקום כהב"י ממה שלא כ' בש"ע מ"מ כאן מפרש כוונתו בש"ע וגילוי דעתא הוא,

לענין הנידונים לעיל על חזקת בשרי או חלבי בבן יומו ובאינו בן יומו מה הדין בדבר חריף

דבר

חריף נאסר להרמ"א עד ס' כנגד הטעם הבלוע בכלי אפילו אינו בן יומו ואפילו בדיעבד, ואפילו בלא בישול אלא כגון במדוכה, וכ"ש כשבשלו דבר חריף פרווה בכלי בשרי.

להנוהגים כהמחבר יהיה אסור רק בבן יומו באופן זה.

מקורות: רמ"א יו"ד צה, ב ולפי הנוסח בדרכי משה שם ובאו"ה כד, ו.

להמחבר צו, ג, דבר חריף ג"כ אין ההיתר של נ"ט בר נ"ט אבל רק בבן יומו, והרמ"א שם חולק כמ"ש הרמ"א גם לעיל מה שהבאתי דבריו קודם לכן.

מאכל פרוזה שהתבשל בכלי בשרי שאינו בן יומו האם מותר לאוכלו עם חלב

זה שהכלי אינו בן יומו אינו הופך את המאכל להיות בחזקת בשרי אפי' לבני אשכנז המחמירים בחזקת בשרי בכלי בן יומו, ומ"מ לכתחילה אסור להם לבשל אפילו בכלי שאינו בן יומו כדי לאכלו בחלב.

**באו
פן**

מקורות: חכמת אדם מח, ב, ולפי מה שהבאתי לעיל מהש"ך צה סק"ג באופן זה לכתחילה לכאורה אין חילוק בין בני אשכנז לבני ספרד, שהרי מאחר שאסור להם לכתחילה כה"ג בבן יומו הרי לענין לכתחילה אין חילוק בין בן יומו לאינו בן יומו.

האם מותר לאכול מאכל שהתבשל בסיר חלבי אחרי שאכלתי מאכל שהתבשל בסיר בשרי נקי מבשר

אפילו חלב ממש אחרי מאכל כזה, כמו שביארתי בתשובה הסמוכה.

מותר

מקורות: רמ"א יו"ד פט, ג.

האם מותר לשתות חלב אחרי שאכלתי מאכל פרוזה שהתבשל בסיר בשרי נקי מבשר

מקורות: רמ"א יו"ד פט, ג, והוא כ"ש לנוהגים כמהחבר שמותר בזה.

**מות
ר.**

האם אשה כשרה לקבוע מזוזה

דעת

רוב הפוסקים שאשה כשרה לקבוע מזוזה, וטוב לחוש לחולקים בזה ולהחמיר עכ"פ לכתחילה.

מקורות: הישועות מלכו הל' מזוזה פ"ה ה"י פסל, ומאידך השדי חמד מערכת המ"ם אות קלא) והשבט הלוי והגרנ"ק (חוט שני מזוזה עמ' עמ' קלח קלט) הכשירו בזה (ראה דברי האחרונים באליבא דהלכתא (הוצאת דרשו) יו"ד רצא סעיף ג אות כט, וסימן רפט סעיף א אות ד).

ולפי הדעות שצריכים לשמה בקביעת מזוזה (ולענין דין לשמה ראה שם רפט אות ד) יתכן להעלות צד שלפי דעה זו יצטרכו גם כשר לכתובת מזוזה ומכיון שאשה פסולה לכתובת מזוזה (אע"פ שמחוייבת במזוזה) תיפסל לקביעת מזוזה, מצד שני מכיון שאשה מחוייבת במזוזה כמ"ש במשנה פ"ג דברכות ובשו"ע יו"ד ס"ס רצא, יש מקום לומר שבקביעת המזוזה אזלי' לפי חיוב המזוזה ולא לפי הכתיבה, אבל יש מקום גדול לומר שכל חלק מתיקון המזוזה יש לדמות זל"ז, ולכן יש מקום להחמיר בזה עכ"פ לכתחילה.

האם קטן כשר לקבוע מזוזה

קטן

אינו יכול לקבוע מזוזה לבית שהגדול דר בו, אבל יכול לקבוע מזוזה לבית עצמו, ולכשיגדיל יקבענה מחדש.

מקורות: פוסקי זמנינו פסלו מזוזה שקבעה קטן, כהגרנ"ק והשבט הלוי והגרנ"ק, ודלא מי שהכשירה בשופי, ראה באחרונים המובאים באליבא דהלכתא (הוצאת דרשו) יו"ד סי' רפט ס"א.

ולגבי בית של קטן כ' הגרנ"ק בשם נחלת שבעה שכשר, וכן יתכן ללמוד מדברי הב"י בהל' מגילה בשם המרדכי בשם הראב"ה דמי שהוא באותו דרגת חיוב יכול להוציא אפי' במידי דבעי' לשמה עי"ש, ואפשר לדון כעין זה לענייננו, וכן יש לדון מדברי הראשונים בברכות כ' עכ"פ לענין חד דרבנן בקטן מוציא אביו עי"ש.

מצד שני יש לדחות דשם הענין הוא להוציא אחרים במעשה מצוה, וא"כ ההגדרה שתהיה מעשה מצוה תקיפה למעשה שבכאן, משא"כ כאן אמנם אין חסרון מצד שאינו בר חיובא, כיון שהדר שם הוא קטן שהוא בר חיובא באתו דרגא, אבל עדיין יש חסרון בלשמה בעשייה, ומצד שני יש לומר דלא שייך לומר שיש פסול לשמה לגבי קטן בדבר שהקטן עצמו מחוייב בו, ויש לדון לפ"ז בלשמה של שאר מצוות שצריך בהן לשמה כגון כתיבת מזוזה לתפילין של קטן לשי' זו, ויש לציין שיש מהאחרונים שם שהזכירו שהחסרון בקטן

שכיחא שאלות המצוות בהלכה

הוא מצד שליחות ויש שהזכירו שהחסרון הוא מצד לשמה, ולפי ב' הצדדים יש לעיין שמא דינים אלו לא נאמרו כלפי קטן, ואינו שייך לנידון על מעשה המצוה אם הוא מעשה מצוה שיכול להוציא.

ומש"כ שכשיגדיל וכו' ראה באליבא דהלכתא הנ"ל סי' רצא ב.

האם ערי הלוויים היו מוקפות חומה

לא.

מקורות:

בגמ' ורש"י ור"ג סוף ערכין מבואר שלא, וכן יש ממפרשי הרמב"ם שהבינו ברמב"ם הל' רוצח, ומאידך בירושלמי משמע שכל הערים המנויות שבא"י היו מוקפות, ועל הירושלמי הזה נראה שהבבלי במגילה ה' ע"ב ושם י' ע"א וכן עוד שם ד' ע"א חולק על זה.

ובאחרונים לענין ערי הלוויים נראה שיש בזה מחלוקת הערל"נ והחזו"א ויל"ע על דברי הערל"נ.

האם מותר להשיב שלום בין הפרקים בק"ש כשהשני לא יודע שהוא בק"ש

ירמז ויסמן לו שהוא באמצע ק"ש.

מקורות:

מעיקר הדין היה להתיר שעד כאן לא כתב המשנ"ב אלא שהיום אין רגילות להשיב בעת התפילה, אבל למעשה מכיון שאם השני היה יודע שהוא בק"ש לא היה מפה ממנו לשלום, ולכן יסמן לו בידיו שהוא אוחז בק"ש.

ומ"מ בדיעבד אם השיב שלום במקרה זה א"א לומר שעבר בזה איסור.

האם מותר להשיב שלום לשאינו שותו"מ בזמן ק"ש בין הפרקים

לא ישיב.

מקורות:

לכאורה היה מותר להשיב לו מכיון שמה שכתבו הפוסקים שהיום נהגו שלא להשיב שלום וממילא אין מצפים לתשובת שלום בזמן התפילה, לא שייך לגביו, מכיון שהוא לא נהג כן והוא מקפיד ואינו יודע הסיבה למה שלא ישיבו לו, וא"כ חוזר עיקר הדין שמותר להשיב, אמנם נראה שלא ישיב מכיון שאין הזכות לזה שכן מעיקר הדין אין אומרים להם שלום כי אין שלום לרשעים עי' מס' כלה פ"ג ורק מפני דרכי שלום עי' סוף הניזקין וברכות יז, א, וגם זה אינו ברור באינו שותו"מ שבזמנינו, אם כן אין להם התביעה והבעלות על כך שייבטל לצורך כך ק"ש.

ואולי יש לצרף עוד הסברא שאומרים שע"פ הלכה אסור להם, ואפי' אם היו משיבים לכשר אולי עדיין היה אפשר לטעון דמנטר שבתא וכו' אבל זה כבר דוחק, עכ"פ בניד"ד לא ישיב.

כלים חדשים שנוהגים להגעיל, האם צריך להגעילם גם מבחוץ או רק מבפנים

כלים

שנבלע בהם איסור מבחוץ דרך בישול צריכים הכשרה גם מבחוץ, אמנם בנידון זה, חלק מהפוסקים הזכירו שמכיון ומדובר בכלים חדשים שאינם צריכים בבירור הגעלה לכן ניתן לצרף עוד הקלות בנידון ולהכשיר את הצד החיצוני על ידי הכשרה קלה יותר כמבואר בדבריהם, במקום הצורך, בצירוף צדדים נוספים.

מקורות: להרחבה ראה בפוסקים שהובאו בביאורים ומוספים ריש סי' תנא.

כלים חדשים שנוהגים להגעיל, האם אפשר בינתיים להשתמש בהם בצונן

יש

שהורה שמותר, והרוצה לצאת כל הדעות ימנע מכך לכתחילה, עכ"פ בשימוש קבוע או בלח.

מקורות: עיין ביו"ד צא, ב באריכות ברמ"א ונו"כ הדינים והשיטות בכלי גוי או כלים שנטרפו בחמין (והגדרת החשש כאן הוא ע"י ביטול כמ"ש בחזו"א), ועי"ש שהש"ך מחמיר עכ"פ בקבוע ויש שהחמירו עכ"פ בלח, אולם לענייננו הביא הרב דינר הבית בכשרותו עמ' קצ בשם הגרנ"ק להקל ומסתימת הלשון משמע גם בלח ובקבוע עי"ש, וכנראה צירף צדדי קולא שיש בספק כלים הללו.

האם צריך לפרק או להרפות הברגות בכלי חדש לפני שמגעילים אותו

הנוהגים

להגעיל כלים חדשים, פשטות המשנה ברורה שצריך גם לפרק או להרפות באופן זה, וכן הורה הגריש"א, ויש שהורו שאין מחוייב מעקר הדין והמחמיר תבוא עליו ברכה.

מקורות: או"ח תנא יג, וביאורים ומוספים לעיל שם ס"ק מד.

האם מותר לאשה לחתייחד עם ילד זר בבית

מותר

עד גיל תשע (שו"ע אה"ע סי' כב סי"א).

כלי שיש הברגות במבנה הכלי, האם צריך להסיר אותם לפני טבילת הכלי

אין צריך.

מקורות: ראה יו"ד רב לענין ידות הכלים.

מה מברכים על מרק ירקות טחון

א.

אם המרק טחון כולו, במידה והיה טחון מתחילה קודם הבישול יברך עליו שהכל, אך אם המרק נטחן רק עכשיו לאחר הבישול, ראוי לפטור בברכות על מאכלים אחרים, ואם אין לו מאכלים אחרים יברך שהכל.

ב.

אם יש במרק חלק של ירק שאינו טחון שהתבשל ביחד עם המרק, יברך עליו בורא פרי האדמה, ויפטור גם את שאר המרק שהוא טחון, (שכן שאר המרק הטחון לא גרע מלהיות מרק ירק, ויתכן שלזו כוונת הגריש"א דלקמן), אבל אם אין חתיכת ירק כצורתה שנשארה במרק, לא יביא ירק ממקום אחר ויברך עליו לפטור את המרק שכן זה אינו מוסכם שמרק כזה יכול להיפטר בברכת בורא פרי האדמה.

ג.

מרק ירקות לא טחון, ברכתו בורא פרי האדמה.

מקורות:

ביאור והרחבת הדברים

ירקות טחונים מברכים עליהם שהכל (משנ"ב סי' רב סקמ"ג), וכ"ש על המרק של הירקות הללו שאין כחן גדול מהירקות שהתבשלו בהם.

ולענין מי שאוכל ירק שנמעך אך עדיין ניכרת צורת הירק, להמחבר מברך בורא פרי האדמה שהיא הברכה המקורית על הירק, ולהרמ"א לכתחילה יברך שהכל לחשוש לדעות אחרות הסוברות שמברך רק שהכל, (כיון שבברכת שהכל יוצא לכו"ע מידי חשש אכילה בלא ברכה שכן ברכת שהכל פוטרת כל המאכלים), וגם להרמ"א בדיעבד בכל מקרה יצא בברכה המקורית (או"ח סי' רב ס"ז), ומה שבדיעבד יצא גם מי שבירך בורא פרי האדמה

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

היינו אף בנימוחו הירקות לגמרי (משנ"ב שם ס"ק מב).

ולגבי ירקות שלמים שהתבשלו בתוך מרק, מברך אף על המים של המרק את הברכה המקורית של הירק, דהיינו בורא פרי האדמה (סי' רה ס"ב).

ואם התבשלו הירקות שלמים ונטחנו אחר כך יש בזה מחלוקת הפוסקים (דברי הפוסקים על מרק שנטחן אח"כ, ראה בביאורים ומוספים בסי' ר"ה שם), האם מחשיבים זאת כירקות שלאחר שנטחנו ברכתם שהכל, ואם כן גם אם נטחנו באופן שהם יחד עם מרק אבדה מהם ברכת בורא פרי האדמה וברכתם שהכל ושוב לא יהיה למרק הזה חשיבות של מרק ירקות, או שמברכים עליהם כמרק ירקות שהיו שלמים בשעת הבישול (שהרי בזמן הבישול כבר חל על מרק זה מציאות של מרק ירקות והטחינה לא שינתה את מי המרק עצמו שהוא דבר שלא שייך בו טחינה), ולכן אם יש ירק שלם במרק יברך עליו ויפטור גם את המרק (הגריש"א), ואם אין, יכול להוציא במאכלים אחרים בפה"א ושהכל, ואם אין לו מאכלים אחרים לברך עליהם יברך על המרק שהכל בלבד.

אך לא יפטור את הספק באופן כזה (שהמרק נטחן לאחר הבישול ויש בזה ספק כנ"ל), על ידי שיברך בורא פרי האדמה על ירק אחר מבחוץ, שכן אף על ירקות בעצמם גופא אם הם טחונים מברכים לכתחילה שהכל, וממילא במרק כזה שכל הירק שבו נטחן לגמרי יש צד שמרק זה אינו בורא פרי האדמה, (אולם זה תלוי במחלוקת הפוסקים האם פרי אחר פוטר פרי מרוסק לכתחילה להדעות שברכתו שהכל נודני הפוסקים על לפטור ירק מרוסק צירק שלם, ראה משנ"ב סי' רז סקמ"ז), ומכיון שאין הכרעה בזה בודאי עדיף לברך על דברים אחרים), ועוד שיש מקום גדול לומר שמרק טחון עם הירקות יחד לא עדיף בברכתו מירקות טחונים לבדם (ואף שיש מקום גדול לומר גם להיפך שמרק ירקות שנטחן לאחר הבישול לא גרע מהמים בלבד שמברך עליהם בפה"א לדעת המשנ"ב, מ"מ דעת הריטב"א גם במקרה הזה האחרון של המשנ"ב לברך שהכל כשאוכל המי שלקות בנפרד).

בקידושא רבה שבבית הכנסת ערכו שולחנות כיבוד ושתיה בכמה חדרים, האם צריך בום קידוש בכל חדר

**מספ
יק**

באחד שיקדש באחד מן החדרים ויתכוון להוציא בקידוש את האורחים שבכל החדרים, והם ישמעוהו וייצאו ידי חובה, ומועיל אף לכתחילה.

מקורות: או"ח רעג, ו.

האם יש הידור בחוטי ציצית ארוכים

מצד

הדין נזכר שיהיו הציציות י"ב אגודלים, וטוב שיהיו ארוכים יותר כדי שאם ייקרע יעמוד על שיעור י"ב גודלין, והיינו ככל שיכול לשער שעוד אורך בציצית יועיל במקרה שיקרע שיישאר כשיעור, אבל לא נזכר שם שיש ענין לעשותו יותר גדול אף משיעור זה (דהיינו אורך מוגזם שודאי לא יועיל למטרה זו), רק נזכר שאין שיעור למעלה.

ומ"מ מי שעושה צציות ארוכים יזהר שלא יהיה יותר מפי שניים כנגד החלק הקלוע שבציצית, שאז ודאי מוריד מההידור, כיון שנוי ציצית שליש גדיל (הקליעה) ושני שליש כנף (החוטים היוצאים), וכן העושה חוטים ארוכים יתן לב להיזהר שלא יגררו הציציות.

מקורות: או"ח סי' יא ס"ד, ומה שאם ארוך יותר מב' שליש אינו מהודר, זה מבואר בבה"ל ד"ה יכול.

ולענין הלשון "אין שיעור למעלה", אין הוכחה שאין בזה תועלת שהרי גם לענין פיאח נאמר כע"ז ע"ש.

אבל ממ"ש שאם ייקרע וכו' יש משמעות שאין ענין ביותר מזה, וגם מעצם מה שאמרו שנוי ציצית בי"ב גודלים ע"י בביאור הלכה שם ד"ה אין, יש בזה מעט דוחק לומר דיש הנוי של החיוב והנוי של הרשות, ובפרט לפי הצד שכל הי"ב גודלים הוא רק לעיכובא, וע"י בראש הגבעה לתלמיד הגר"א שיש בני אדם שמתחסדים בציציות ארוכות במקום המוטל עליהם, ועדיין אין ראיה מדבריו שאין בזה הידור כלל, אבל מסתימת הפוסקים הנוי הוא לפחות י"ב גודלים ולרווחא דמילתא שיעור מרווח שאם יפסק יישאר כשיעור ומ"מ יש לדון מהו השיעור להוסיף שאם יפסק וכו'.

והנה אמנם באתרוג מצינו שי"א שיש הידור בגדול (או"ח סי' תרנו), אלא שגם שם מבואר שהוא משום דחיישי' שמא יתמעט, וממילא אם הוא גדול ברווח לכאורה סגי בזה לענין ההידור, ואין צריך להדר שיהיה גדול באופן מוגזם, (ואדרבה יש דעה מן תנאים שלא

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

נפסקה שאתרוג הגדול טובא פסול).

ואמנם אם במציאות ניכר שהאורח מוסיף נוי לציצית יש לציין שמצינו בנוי ציצית שלא יהיו דקים מידי ולא עבים מידי (משנ"ב), ולכן אם כשהם ארוכים יפים יש בזה הידור בכפוף להנ"ל.

השלמה לנידון על מי שמאריך בחוטי הציצית

הנה ברמ"א סי' יא סי"ד כתב בשם הרמב"ם פ"א מהל' ציצית ה"ט דאם האריך הציצית יראה ששלישיתו יהיה גדיל וב' חלקים ענף, והמהרש"ל בביאורו לסמ"ג ע' כו חולק ע"ז וס"ל שאין חיוב, ובמשנ"ב שם ס"ק סט ציין לדבריו, אבל כתב דלכו"ע אינו מעכב כלל.

ולעיל ס"ק סו כתב דמדרבנן חייב לעשות שליש גדיל וב' שלישי ענף, ומ"מ לק"מ דלעיל בס"ק סו מיירי המשנ"ב לענין מה שצריך לכוון ד' גודלים ואז יש שליש מתוך הי"ב גודלים של החיוב, דזה הנידון שם שלא יכוון פחות מד' גודלין, אבל כאן בס"ק סט הנידון אחר שיש ד' גודלין גדיל וח' גודלים ענף אם יכול להאריך עוד, וע"ז קאמר דאינו לעיכובא, ובאמת כן מוכח כבר בגמ' דאמרי' נויי תכלת שליש גדיל וב' שלישי ענף ומבואר דאינו לעיכובא.

וגם לעיל בסעי' ד כתב הרמ"א בשם המרדכי בהלק"ט סי' תתקמ שאם עשאו ארוך יכול לקצרו ואין בזה משום תעשה ולא מן העשוי, וכתב בבה"ל הטעם שם בשם הארצה"ח (המאיר לארץ סקכ"ו) דאין זה משום תעשה ולא מן העשוי כיון שגם אם היה מן הענף קודם הקציצה יותר מב' שלישים מן הגדיל אינו לעיכובא לכך כשמתקנו אין בזה משום תעשה ולא מן העשוי.

השלמה לנידון על חוטי ציציות ארוכים

בחזו"א סי' ג סק"י ס"ל דאין חשש במה שהציציות ארוכות מידי, וכמדו' שכך המנהג שאין מודדין הציצית אחר קשירתם לחתוך היתר כדעת המחמירים.

אשה שהקימה ארגון לייבוא חולים נכרים מעזה לטיפול וסיוע אם עשתה כראוי

מבקרי

חולים נכרים עם חולי ישראל, ואפילו חולי נכרים בפני עצמם, ודוקא לענין ביקור שהם יודעים שכך דרך ישראל לביקר חולים, אבל להקים ארגונים למטרת טיפול בבני נכר נטו, במקום ביהודים ובכלל האוכלוסיה יחד עמהם, אינו בכלל ההיתר, וכמה הצטערנו כשהתקיים מול עינינו כל המחניף לרשעים סופו נופל בידיהם.

מקורות: מבקרין וכו' גיטין סא ע"א, ואפילו בפני עצמן ראה ש"ך יו"ד שלה ס"ט ובסי' קנא וב"ח שם, וכך רוב הפוסקים לענין צדקה, דרך אמונה מ"ע פ"ז ה"ז, ואפי' הרמב"ם לענין ביקור לא הזכיר עם חולי ישראל, ביאורה"ה שם א, ט, ודוקא ביקור בלבד שכן הכל לפי הענין כמ"ש שם וכעין זה בהכרעתו בפ"ז שם בשם הריק"ו שרק במקום שניכר ומביא לאיבה, וכל המחניף וכו' בשלהי סוטה.

זרק דם העולה כדי לאכול מבשרה למחר האם פיגול

מחלוקת תנאים והלכה שאינו פיגול.

מקורות:

זבחים כח ע"א ועוד לענין דבר שאין דרכו לאכול, ומוכח שם דקאי גם על בשר עולה וכל מה שנכלל בשם זה עי"ש, וראה הלשון במדרש הגדול על בשר עולה ויקרא ז, יח.

מי שמסר עצמו ליהרג בפיגוע, כדי שלא יידעו המחבלים מקיזמם של שאר משפחתו, ובכך ניצלו, מה דינו

על

אף שאם הוא לא היה יוצא לקראת המחבלים היו הם מחפשים והורגים גם אותו וגם את כל בני הבית, אך מצד הדין הוא לא היה מחוייב במה שעשה, אלא שבודאי מצוה גדולה עשה ודבר הגון מאוד.

מקורות: משנה תרומות ח, יו"ד קנז א, שיירי כנה"ג הגב"י לה ודרכי תשובה נא, מפרש תענית יח, ב.

כשטעם את הקידוש ראה שהוא חמוץ, מה יעשה

אם

הוא חמוץ בשיעור שבני אדם נמנעים לשתותו, לא יצא ידי חובת קידוש, גם אם ריחו טוב, וצריך לקדש שוב ואם לא התכוון לשתות יין מלבד כוס זו צריך גם לברך שוב בורא פרי הגפן.

ואם היה לפניו יין בזמן הקידוש על השלחן או הספסל, וגם התכוון לשתות ממנו, יש אומרים שיצא ידי חובת קידוש על אותו היין שהיה לפניו, ואפשר לסמוך על זה כשאין לו מי שיוציא אותו בקידוש מחדש.

מקורות: או"ח ערב, א ונו"כ, וכן בנו"כ לעיל רעא, טו בשם הרדב"ז.

אדם שמסופק אם אמרו לו שלום האם מחוייב להשיב שלום

צריך להשיב.

מקורות:

מי שאינו משיב שלום אמרו בברכות ו ע"ב שדינו גזלן, וספק גזילה חייב בהשבה בדיני שמים (חו"מ שסה ב), ואף אם לענין תשלומין דינו כפקדון גם בפקדון כך הדין שבתבעוהו צריך לצאת בדיני שמים (חו"מ ש) כל שלא היה פשיעה מצד המפקיד, וגם אם נימא דדינו כשאר ספק ממון לא שייך המוציא מחבירו עליו הראיה כיון שאין מוציא ממנו כלום, וגם בספקות אחרים כשאפשר לתקן בקל לא מקילים, וכן שמעתי מפי הגרמ"מ קארפ שכאן זה איסור עלינו ולא חיוב כלפי חבירו ולא שייך המוציא מחבירו עליו ראייה.

האם נכון שיש עדיפות לא ללכת לרופאים ולא לקחת את הילדים אף בשצריך, משום אמונה וביטחון

יש

מדרגה גבוהה שאדם נמנע מרופאים כמ"ש הרמב"ן והגר"א, אך הוא רק ליחיד שבדור כמ"ש על כיו"ב המהרש"א בכתובות עז ע"ב, ובפרט בעניני פיקוח נפש חלילה לאנשים בזמנינו לנהוג בהנהגה זו, ובגמ' פ"ח דיומא אמרו שחילול שבת לפיקו"נ נעשית לא על ידי קטנים וכו' אלא על ידי גדו"י והזריז הר"ז משובח, וגם בעלי מדרגה יתכן שלא דובר על פיקוח נפש שאינו בבעלות האדם לבטל את ציווי נשמה שנתתי בכ החיה, וכל שכן ביום חול שחובה לקחת אחריות כשצריך.

וכל שכן שאינו בעלים על בריאות ילדיו למחול על הצלתם, וכן רפואת אשתו הוא אחד מחיובי כתובה, והוא הדין מי שיש לו אפשרות להציל אחד מישראל ברפואה ואינו מציל עובר על לא תעמוד על דם רעך.

ועוד לגבי חיוב לקחת חולה לרופא יש לציין בזה לדברי השו"ע הל' ביקור חולים ורפואה שמחמיר בזה מאוד, ובתשובה אחרת הרחבתי בגדרי דינים אלו.

האם מותר להדליק תזמורת ביום שישי על שעון שבת שידלק בשבת?

לכתחילה
האסור, אך שעון מעורר שניכר וידוע לכל שמכוונים אותו מאתמול, מותר אף לכתחילה, ראה סימן רנב, ה.

איך ללמוד ולהבין את שער הייחוד בספר חובות הלבבות

מכיוון שהתרגום המצוי הוא קשה להבנה, ומאידך על שער הייחוד אין הפירוש של לב טוב, לכן מומלץ לפחות בשער הייחוד להשתמש בתרגום מחדש לחובות הלבבות שתורגם בזמנינו, ואין מניעה שלא להשתמש בו גם בשאר שערי הספר חובות הלבבות מכיון שהוא כתוב בשפה קלה יותר.

אין כאן התייחסות לעצם הנידון אם ללמוד משער הייחוד או לא.

האם ניתן לברך את ברכת כהנים עם נעלי גומי ובר לאדם מוגבל שקשה לו להוריד את נעליו ועם מגבלת יציבות בנפות הרגלים?

בפוסקי ם

כתבו להתיר בכמה תנאים, א' שמדובר בנעליים שאין בהם רצועות קשירה, עכ"פ באזור בסיס הרגל, תנאי ב' שמדובר בחיפוי בד שאין רגילות בהם ברחובות בלי נעל חיצונית, שכן נעלי חוץ אינם כבוד הציבור, תנאי ג' שיש צורך גדול לכך כגון חולי, וכמו במקרה שלך, וכן י"א שאפילו בנעליים גבוהים ללא רצועות למטה צריך שלא יהיו מעור.

ותנאי נוסף הזכירו פוסקים שמדובר באדם שכבר מוכר בעירו לפחות שלוש יום כבעל מוגבלויות ברגל ושלכן אינו יכול להסיר נעליו שלא יסתכלו בו העם בברכה. [וההקפדה על שיהיה דוקא רגל צעיר, במקום לורך גדול אפשר להקל גם בלא זה, מכיון שהמשמעות הרווחת בפוסקים שא"ל לחוש לזה כשהנעליים אינם אסורות. (לגבי רגל צעיר שהפשטות שא"ל, עיין ש"ע ומ"צ וכה"ח שגראה מדצריהם שזנעלים כשרות (לשיטות שמועיל) לא חשו)].

ראוי מאוד שיהיו גבוהים עד אזור הברך, ומ"מ הקפדה זו על נעליים גבוהות אינה לעיכובא כשמקפיד בשאר הדברים (כ"ה לפי החשבון בטעם איסור נעל דסגי בשאר התנאים דלעיל ודוק).

(ראה או"ח קכח, ה ומ"ב וכה"ח ואחרונים המובאים בפסקי תשובות שם).

לגבי השאלה האם יש ענין במקרה זה להקפיד לא לעלות הדוכן היכן שנמצא ארון קודש אלא רק על ריצפת בית הכנסת, הנה אמנם היתר זה לגופו ולעצמו, נזכר בתשובות קצת מהאחרונים לישא כפיים בנעל בלא לעלות על הדוכן, ואמנם היתר זה קלוש לעצמו בכהן עם נעליים, אבל מאידך אם הכהן יקפיד על שאר ההקפדות שכתבתי בתשו' הקודמת אז אין צריך להקפיד על הקפדה הזו, וכמובן שאם רוצה להקפיד בזה יתכן שזה יותר טוב, למרות שכהן רגיל כן נזכר בפוסקים שיש ענין שיהיה על הדוכן. (לעניין ההיתר הזה עי' ציץ אליעזר ושאר פוסקים שהובאו במקורות דלעיל).

במקרה שכל הכהנים על הדוכן וכהן אחד על הקרקע שגורם לחוסר נעימות ומבוכה לכהן ולמתפללים אז יעלה על הדוכן.

(וכמו שנתבאר שאין צריך להקפיד בנידון דידן על חומרא זו, בפרט שמבוכה בכהן בעת ברכת כהנים מהווה שוב בעיה מצד ההלכה, שכן אסור לכהן לבלוט באופנים מסויימים כדי שלא יהיו העם מסתכלין בו, ובפרט שמרויח הידור גם במה שעולה על הדוכן בצורת הברכת כהנים שהיא על דוכן כמ"ש הפוסקים, ולא שיוכל להרויח הידור רק במקרה

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

שיישאר על הקרקע אלא שגם אם יעלה ירויח הידור אחר, ודי למבין).

האם מותר לפורר ירקות בשבת כשהוא סמוך לסעודה

נכון

להיזהר בחיתוך ירקות מההיתר של סמוך לסעודה, כי יש סוברים שהוא חיוב חטאת, ולכן יעשה רק בחתיכות גדולות קצת, (ובלא סמוך לסעודה משמע שיש להחמיר יותר בשיעור החיתוך), והנוהגים להקל לפורר אף לחתיכות קטנות ודקות אין למחות בידם, ובלבד שיהיה סמוך לסעודה, ובלבד שיהיה בסכין ולא בכלי המיוחד לזה כמו מגדרת ופומפיה.

מקורות: ראה או"ח שכא יב ומשנ"ב שם.

מה הנוסח שצריך לומר תשעים פעמים כדי שלא יצטרך לחזור על ספק אמירת 'ותן טל ומטר'

יאמר

מהמילים ואת כל מיני תבואתה לטובה וכו' עד ותן טל ומטר תשעים פעמים, ולאחר מכן אם יסתפק אם אמר ותן טל ומטר, לא יצטרך לחזור ולהתפלל.

יש אומרים מאה ואחד פעמים ובדיעבד אין לחוש לזה.

מקורות: הכרעת המשנ"ב סוף תקיד.

האם עבד עברי מותר בשפחה כנענית כשרבו לא מסר לו

נראה שיש סתירות בזה.

מקורות:

במכילתא דרשב"י שהו' ברמב"ם עבדים ג ורמב"ן משפטים שאין מוסר שתיים לעבד אחד משמע דזה פשיטא שאין מותר בלא שימסור לו ולכך נקטו בכל מקום רבו מוסר, וכן דייק המהרש"ל מהרמב"ם שם, אולם בספ"ג דקידושין משמע שאין תנאי כזה עי"ש ובתוס', וכן ציין הצ"פ לתמורה ד, וכן ציין הישועת דוד לדברי הרמב"ם במקום אחר דמשמע שאין תלוי בדעת רבו.

האם יש ענין לטבול במקוה טהרה בהושענא רבא

כתב

הרמ"א שכך נהגו המדקדקין לטבול קודם עלות השחר, והאחרונים כתבו שיותר טוב לטבול מבערב כדי ללמוד כל הלילה בקדושה.

מקורות: רמ"א ומ"ב תרסד.

בשמחות ואירועים האם לדבר ולהשתתף או ללמוד בזמן זה

מי

שמנסה לשמח את הנוכחים על ידי שמראה את השתתפותו בודאי שעושה בזה דבר טוב, אולם גדולי ישראל וגדולי הת"ח ראינו אצלם שהעדיפו לנצל את זמנם ללימוד התורה גם בשמחות וכדומה, וגם מי שלא זכה לבוא לדרגא זו, כדאי שלפחות יידע האמת.

מקורות: ראה עירובין כב, א, ירושלמי ברכות ט, ה, אבות א, יז, הנהגת הגר"א עם אחותו, הנהגת הגרי"ש בשמחות גדולה שימושה, הגר"ק הגרי"ז ועוד.

מי שקידש האם יכול לקדש שוב לבני הבית

בקידוש

של שבת בבוקר יכול לקדש שוב ולשתות מן היין, אבל בקידוש של ליל שבת אינו יכול לקדש שוב, אלא אם כן בני ביתו אינם יודעים לקדש לבד.

ומי שלא קידש ומקדש לאחרים בלי לאכול, יכול רק אם אינם יודעים, צרויך להיזהר לא לשתות מן היין, ולקדש שוב כדין במקום שיאכל.

מקורות: לגבי קידוש לילה ולגבי מי שאינו אוכל, או"ח רעג, ד, ולגבי קידוש של יום כן הורה הגרשז"א, וכן מפי הגרמ"מ לובין.

**מי שמתפללים מאחוריו ואינו יכול לפסוע בסיום תפילתו, האם
מתברך בברכת כהנים כהוא עומד מאחורי הכהנים**

הוא

מתברך על אף שהוא עומד מאחורי הכהנים מכיון שדינו כאנוס כדין עם שבשדות,
ואינו מחוייב להתפלל מראש יותר במערב בהכנ"ס מכיון שהוא אנוס שרוצה
לכוון יותר בקדמת בהכנ"ס.

מקורות: מפי הגרמ"מ קארפ.



אין לפסוק הלכה למעשה מתוך הדברים ללא שאלת חכם.

אין התחייבות להשיב לכל שאלה המתקבלת, עקב העומס.

לתמיכה בהוצאות המערכת ניתן באמצעות כרטיס אשראי בקו שכיחא 03-6703-111 שלוחה 5